

Δίκτυο Αειφόρων ΝΗΣΩΝ Αιγαίου

(ΔΑΦΝΗ)

ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

ΔΗΜΟΣ ΙΗΤΩΝ

ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΕΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ, ΤΕΧΝΙΚΗ & ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ:

ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ

INTERDISCIPLINARY INSTITUTE FOR ENVIRONMENTAL RESEARCH

ΣΑΡΙΠΟΛΟΥ 11 10682, ΑΘΗΝΑ – ΤΗΛ.: 210-8848055 -6, ΦΑΞ: 210-8846278
11, SARIPOLOU ST., ATHENS 10682, GREECE - TEL.: +30-210-8848055 -6, FAX: +30-210-8846278
E-MAIL: dipe@otenet.gr, www.dipe.gr

Στόχος του προγράμματος

Το προτεινόμενο έργο αφορά τη σταδιακή εφαρμογή ολοκληρωμένης αειφόρου διαχείρισης στα νησιά του Αιγαίου, σε προαιρετική βάση. Η αειφορία θα προβάλλεται σε όλα τα επίπεδα (τοπικό, εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές), με προφανή οικονομικά, περιβαλλοντικά και κοινωνικά οφέλη.

Η αειφορία αναφέρεται στη συνθήκη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στο Ελληνικό Σύνταγμα και αποτελεί τη βάση των προγραμμάτων δράσης για το περιβάλλον, την οικονομική ανάπτυξη και την απασχόληση.

Η ανάπτυξη Δικτύου Αειφόρων Νήσων συνδέεται άμεσα:

- (α) με την ήπια ανάπτυξη των νησιών
- (β) με τον προγραμματισμό βασικών έργων υποδομής στο νησιωτικό χώρο όπου η περιβαλλοντική συνιστώσα θα είναι ουσιαστική
- (γ) με τους βασικούς στόχους αποκέντρωσης και περιφερειακής ανάπτυξης που έχουν τεθεί
- (δ) με την στήριξη των όρων της αειφορίας σε υπερτοπικό επίπεδο

Ειδικότερα, η οργάνωση του δικτύου ΔΑΦΝΗ Αιγαίου:

1. Συμβάλλει στη διατήρηση και προστασία του αιγαιοπελαγίτικου περιβάλλοντος το οποίο αποτελεί βασικό οικονομικό πόρο σε τοπικό και εθνικό επίπεδο.
2. Ενδυναμώνει το ρόλο της τοπικής κοινωνίας και της αυτοδιοίκησης των νησιών, δημιουργώντας τη βάση για τη συμμετοχή στη λήψη αποφάσεων που αφορούν την οικονομική ανάπτυξη, την προστασία του περιβάλλοντος και τη διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς της περιοχής τους.
3. Διαμορφώνει, μέσα από το διπλό σύστημα στοχοθετήσεων και ελέγχων, τις προϋποθέσεις για υγιή ανταγωνισμό μεταξύ των νησιών εκείνων που στοχεύουν στην πιστοποίηση της ποιότητας
4. Δημιουργεί τη βάση για επικοινωνία και συνεργασία μεταξύ των νησιών του Αιγαίου σε θέματα που αφορούν την προστασία του περιβάλλοντος και της πολιτιστικής κληρονομιάς και την ανάπτυξη των τοπικών κοινοτήτων.

Περιγραφή του προγράμματος

Το πρόγραμμα αφορά στη δημιουργία και λειτουργία του δικτύου ΔΑΦΝΗ στα νησιά του Αιγαίου, με εφαρμογή των βασικών αρχών της αειφορίας.

Περιλαμβάνει τους παρακάτω άξονες υλοποίησης:

(α) τη σταδιακή ένταξη των νησιών στο δίκτυο

(β) την παράλληλη προβολή του δικτύου

(γ) τη λειτουργία του δικτύου

(ε) τη χρηματοδότηση του δικτύου

Οι ενέργειες που θα πραγματοποιηθούν στο πλαίσιο της ανάπτυξης του προτεινόμενου έργου περιγράφονται αναλυτικά παρακάτω:

Σταδιακή ένταξη των νησιών στο δίκτυο

Η συμμετοχή των νησιών στο δίκτυο είναι εθελοντική και συνίσταται:

- (α) Στην εξέταση της κατάστασης του περιβάλλοντος σε κάθε νησί με σκοπό τον εντοπισμό των πιέσεων που υφίσταται και τον καθορισμό προτεραιοτήτων και δράσεων για την εξομάλυνσή τους
- (β) Στον καθορισμό ενός κοινά αποδεκτού χρονοδιαγράμματος δράσεων
- (γ) Σε ένα σύστημα περιοδικών ελέγχων

Η εξέταση και η ένταξη των νησιών στο δίκτυο περιλαμβάνει τα ακόλουθα βήματα:

- ο Συλλογή των διαθέσιμων στοιχείων που περιγράφουν την κατάσταση και τις τάσεις που επικρατούν σε κάθε εξεταζόμενο νησί και αφορούν στις βασικές παραμέτρους αειφορίας, όπως αυτές έχουν καθοριστεί από τη γενική θεωρητική προσέγγιση
- ο Οριστικοποίηση των αναγκαίων προϋποθέσεων και δράσεων για την αειφόρο ανάπτυξη του νησιού και καθορισμός των προτεραιοτήτων μετά από ενημέρωση και διάλογο με τους κατοίκους και τους τοπικούς φορείς του νησιού
- ο Κατάρτιση χρονοδιαγράμματος υλοποίησης των προτεινόμενων δράσεων. Το χρονοδιάγραμμα αυτό θα αποτελεί και τη βάση για την παρακολούθηση της πορείας του κάθε νησιού κατά τη λειτουργία του δικτύου και θα μπορεί να επικαιροποιείται ανάλογα με τις συνθήκες.

Τα διαδικαστικά βήματα για τη συμμετοχή στο δίκτυο περιλαμβάνουν:

1. Συμμετοχή στο δίκτυο με την ιδιότητα του **Μέλους** και με υποχρέωση καταβολής της ετήσιας συνδρομής
2. Μετά την παρέλευση 3μήνου το μέλος καταθέτει **συνοπτική έκθεση** για την υπάρχουσα κατάσταση με βάση τις προδιαγραφές που θέτει ο Σύμβουλος Διαχείρισης
3. Στο επόμενο 3μηνο το υποψήφιο μέλος με τη βοήθεια του Συμβούλου Διαχείρισης εγκαθιστά **Σύστημα Παρακολούθησης** των Δεικτών της Αειφορίας και θέτει στόχους για την επόμενη 5ετία κλιμακούμενους σε ετήσια βάση
4. Η απόδοση του **Σήματος Αειφορίας ΔΑΦΝΗ**, παρέχεται μετά την παρέλευση έτους από την εγκατάσταση του συστήματος παρακολούθησης και μετά την πιστοποίηση της επίτευξης των στόχων
5. Ο Φορέας Αξιολόγησης πραγματοποιεί περιοδικούς ελέγχους και ανανεώνει (ή όχι) την ιδιότητα του Μέλους και τη διατήρηση του σήματος σε ετήσια βάση

Οφέλη από την ένταξη στο δίκτυο

Η συμμετοχή στο δίκτυο διαμορφώνει όρους και προϋποθέσεις για μια διαφορετική (ποιοτική) ανάπτυξη στον ευαίσθητο χώρο του Αιγαίου η οποία μακροπρόθεσμα θα οδηγήσει σε πιο βιώσιμες λύσεις, ιδιαίτερα στον τομέα του τουρισμού.

Στο άμεσο όμως μέλλον, τα οφέλη μπορεί να προέλθουν:

1. Από την δημιουργία ενός «πακέτου» μελετών οι οποίες ως γνωστόν αποτελούν προϋπόθεση για την ένταξη έργων στα προγράμματα των διαρθρωτικών ταμείων
2. Από τη σύνδεση του δικτύου με αντίστοιχα δίκτυα του εξωτερικού, προϋπόθεση για πολλές από τις Κοινοτικές ή διεθνείς χρηματοδοτήσεις
3. Από τη σχετική προτεραιότητα που θα αποκτήσουν τα νησιά – μέλη στην αξιολόγηση ένταξης σε προγράμματα (Leader, ολοκληρωμένα προγράμματα αγροτικής ανάπτυξης, ΘΗΣΕΑΣ, ενεργειακά δίκτυα κτλ.)

Προβολή του Δικτύου ΔΑΦΝΗ

Η προβολή των δράσεων είναι αναπόσπαστο κομμάτι της ανάπτυξης και της λειτουργίας του δικτύου.

Η προβολή του δικτύου ΔΑΦΝΗ θα προσανατολιστεί σε τρεις βασικούς παράλληλους άξονες που θα περιλαμβάνουν τα εξής:

- Ενημέρωση των αρμοδίων τοπικών φορέων για το πρόγραμμα και για τα κοινωνικά, περιβαλλοντικά και οικονομικά οφέλη που αναμένεται να προκύψουν από την αποδοχή των βασικών αρχών της αειφόρου ανάπτυξης. Στόχος είναι η εκδήλωση ενδιαφέροντος για εθελοντική ένταξη στο δίκτυο ΔΑΦΝΗ. Η ενημέρωση αυτή θα αρχίσει με την έναρξη του προγράμματος και θα συνεχίζεται μέχρι την ένταξη της τελευταίας ομάδας νησιών στο δίκτυο.
- Προβολή του Δικτύου ΔΑΦΝΗ στο εσωτερικό και στο εξωτερικό, με στόχο τη δημοσιοποίηση της προσπάθειας για ανάπτυξη ποιοτικού τουρισμού, με παράγοντα έλξης την αειφορία των νησιών που θα αποτελούν το δίκτυο. Η προβολή αυτή περιλαμβάνει τη χρήση των νέων μορφών επικοινωνίας (π.χ. Διαδίκτυο) αλλά και συμβατικές μεθόδους (π.χ. αποστολή ενημερωτικών φυλλαδίων σε μεγάλους τουριστικούς οίκους του εξωτερικού και του εσωτερικού). Στο πλαίσιο αυτό θα δημιουργηθεί ειδικό Σήμα Αειφορίας το οποίο κάθε νησί-μέλος του δικτύου θα μπορεί να χρησιμοποιεί.

Η λειτουργία του δικτύου

Η λειτουργία του δικτύου αφορά στην παρακολούθηση τήρησης των δεσμεύσεων που προέκυψαν με την ένταξη του νησιού στο δίκτυο. Επίσης, περιλαμβάνει την ανάπτυξη διαύλου επικοινωνίας τόσο μεταξύ των μελών του δικτύου, όσο και με άλλους φορείς του εξωτερικού για ανταλλαγή πληροφοριών και εμπειρίας σχετικά με τη βιώσιμη ανάπτυξη και την εφαρμογή των βασικών αρχών της αειφορίας.

Η δομή του δικτύου θα περιλαμβάνει :

- α) Τη **Γενική Συνέλευση** αποτελούμενη από εκπροσώπους των νησιών – μελών του δικτύου
- β) Ένα ευέλικτο και ολιγομελές **Διοικητικό Συμβούλιο**
- γ) Την **Εκτελεστική Γραμματεία** με το απαραίτητο προσωπικό
- δ) Τον **Σύμβουλο Διαχείρισης** (ΔΙΠΕ) ο οποίος θα είναι υπεύθυνος για την επιστημονική και τεχνική στήριξη του δικτύου και των μελών του, την επεξεργασία των προτάσεων

οριζόντιου χαρακτήρα, την σύνταξη εισηγήσεων προς τη Γενική Συνέλευση και την εν γένει παρακολούθηση της λειτουργίας του δικτύου.

ε) Τον **Φορέα Αξιολόγησης** (ΕΜΠ) ο οποίος θα αποφασίζει για την ένταξη των νησιών στο δίκτυο κτλ με βάση τα κριτήρια που θα τεθούν

στ) Τα **Σημεία Επαφής** (focal points) σε κάθε νησί (σε πρώτη φάση αρκεί ένα εξουσιοδοτημένο πρόσωπο)

Η έδρα της Εκτελεστικής Γραμματείας θα βρίσκεται στο Δήμο Ίητών όπου και έχει προβλεφθεί ειδικός χώρος για τη στέγασή της.

Για τη διευκόλυνση επικοινωνίας και ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των μελών του δικτύου θα χρειαστεί ένας Η/Υ με πρόσβαση στο Διαδίκτυο σε κάθε νησί μέλος, με την ένταξή του στο ΔΑΦΝΗ. Για το σκοπό αυτό θα πρέπει να γίνει προμήθεια (αν δεν υπάρχει) του απαραίτητου ηλεκτρονικού εξοπλισμού καθώς και των συνοδών προγραμμάτων.

Χρηματοδότηση του δικτύου

- Έσοδα από συνδρομές των μελών του δικτύου
- Ενισχύσεις από το πρόγραμμα ΘΗΣΕΑΣ
- Ενισχύσεις από άλλα εθνικά ή Κοινοτικά προγράμματα
- Χορηγίες και διαφημίσεις

Τα έξοδα για ειδικές μελέτες ή δράσεις στο πλαίσιο του δικτύου θα βαρύνουν τους Δήμους ή άλλους κρατικούς, ιδιωτικούς κτλ. φορείς που τα παραγγέλλουν ή ωφελούνται απ' αυτά.

Επίσης, στο πλαίσιο της χρηματοδότησης των ΟΤΑ από το πρόγραμμα ΘΗΣΕΑΣ μπορεί να θεσπιστεί ειδικό ετήσιο bonus για τον Δήμο που θα πρωτεύσει στη βαθμολόγηση διαμέσου του συστήματος.